

Dat .IIIJ. capittel:
*Hoe Sorborijn de heyden ghedoopt wort ende Lanceloot
ghebeten, ende hoe joncker Jan verweten
wort dat hy een vondelinck was.*

Doen de keyser een dach hem gherust hadde, soo heeft hy sijnen raet by hem ontboden om te weten wat sy metten heyden [doen]¹ zouden. De sommighe riefen datmen hem dooden soude, om dat hy den keyser zo verradelijck vermoorden wilde int bosch, ende dat soudemen heymelic doen om datter geen [A4rb] meerder oproer af coomen soude, overmidts dat het een machtich prince in heydenisse was ende datter een oorloge uut rijsen mochte. Ende Gouweron, de verrader, met zijnder consoorten rieden dit den keyser, want zy hadden Sorge indien hy openbaerlijcken ter jus[tit]ien² ghesteldt worde, zoo soude hy den keyser alle den aenslach te kennen gheven, hoe ende in wat manieren dat zy daer ghecome waren om den keyser te dooden.

Nu waren daer ander heeren die rieden dattet beeter waere indien hy der kerstenen wedt³ wilde aen nemen, dat hem die keyser 't leven soude geven ende soude hem oock onderhouden⁴ in zijn hof, want hy vernaemt ende vermaerdt was in heydenisse voor een vroom, onversaecht ridder.⁵ De keyser in hem selven de saecke overpeynsende, zoo heeft hem het beste gedocht te zijn den ghevangen heyden het leven te laten in dien hy kersten worden wilde. Ende de keyser heeften voor hem doen coomen ende heeft hem aengesproken in deser manieren: "Sorborijn, ghy zijt nu mijn gevangen, en[de] ic mach u met recht tleven nemen, want ghy nae mijn leven ghestaen hebt ende waert uut om my te dooden, indien my Godt niet beschermt en hadde. Ende dit hebby al ghedaen boven⁶

---

1. Ontbreekt in Muller [1590].

2. Muller [1590]: Iusticitien

3. wedt: geloof

4. onderhouden: opnemen

5. Dit doet sterk denken aan het chanson de geste *Fierabras*.

6. boven: in strijd met

bestandt ende vrede die wy met malcanderen ghemaect hadden!⁷
Niet te min, indien ghy kersten worden wilt, tsal u vergeven worden.
Anders is mijn meeninge u in een duyster kercker te worpen ende daer
u leven te eynden. Daeromme kiest oft deelt!”

Sorborijn dit hoorende, was int eerste⁸ seer verbaest ende
overpeynsde wat hy doen oft laeten zoude. Ten lesten antwoorde hy
ende zeyde: “Heer keyser, ick kenne⁹ dat ick den doot wel verdiendt
hebbe. Ghy moecht met my doen tghene dat u belieft. Maer in dien
ghy my door u edelheyt het leven gheven wilt, ick gheloove u kersten
te worden ende [u]¹⁰ voort aen ghetrouwelijck te dienen, [A4va] ende
de stercke casteelen die ic[k]¹¹ te bewaren hebbe ende overste af ben,
begeer ick te stellen in uwen handen.”

De keyser met alle de heeren dit hoorende, waren daer van seer
verblijt. Terstont dedemen ghereetschap maken om Sorborijn te doen
doopen, twelck seer costelijck ghedaen wort, ende hy wort ghenoeemt
Lancelot.¹² Daer was groote genoechte bedreven. Lanceloot ontfinck
alle zijn casteelen, steden ende landt te leen vanden keyser. Hy
verdreef die heydenen daer uut die niet kersten wilden zijn ende bleef
tot in zijn eynde de keyser ghetrou.

Ter wijlen dat zy in grooter ghenuechte waeren met desen nieuwen
ghedoopten prince, zoo comt daer een winthont ghesprongen recht
teghen de borst des keyzers met eenen vollen spronck, menende den
keyser te feesteren.¹³ Als joncker Jan dit sach, want hy voor den keyser
ter tafelen diende, heeft [hy]¹⁴ met eenen grammen moede¹⁵ zijnen

---

7. Dit doet enigszins denken aan het chanson de geste *Maugis d'Aigremont* waarin de Christenen vergeten zijn dat het bestand verlopen is en dan tijdens een jacht worden overvallen.

8. int eerste: aanvankelijk

9. kenne: beken, erken

10. Ontbreekt in Muller [1590].

11. Muller [1590]: ickt

12. Vaak mag de bekeerling zijn eigen naam behouden. Waarom hier voor Lancelot gekozen wordt – in de Duitse *Johan uz dem Virgiere* heet dit personage Lamelot en houdt hij die naam – is onduidelijk.

13. feesteren: zijn blijheid te tonen

14. Ontbreekt in Muller [1590].

15. met eenen grammen moede: woedend

voet verheven ende den hont ghestoten¹⁶ dat hy int vier¹⁷ moeste springen. Dien spronck was so groot als dat de voncken vanden viere spronghen Gouweron in zijn aensicht ende op sijn clederen, daer hy aen des keyzers tafel sat.

Als Gouweron dit gevoelde, ontstac hy in hem selven van gramschappen ende zeyde met toornigen moede: “Ghy vondeli[n]ck, God geve u schande!¹⁸ Waer omme hebby den hont alzo gestoten? Is dit huescheydt die ghy weet!?”¹⁹

Als joncker Jan dese woorden moste horen, zoo werdt hy in hem selven bevende. Hy werdt oock seer ontdaen, bleeck ende valuwe,²⁰ alzo dat hem ontginck alle zijn tale.²¹ Daer nae sprack de jonckheere: “Dit is ymmers een ontfermlijck²² dinck. Ic waende de keyser ware mijn vader, maer ick hebbe hier uyt al anders vernomen. Dat moet Godt zijn geclaecht!”

Met dien bedreeff hy sulcken rouwe dat het eenen steenen herte ontfermen mocht.

De keyser dit ziende, werdt met gramschappen ondtsteec-[A4vb]ken, track zijn sweert ende soude Gouweron hebben door loopen,²³ maer de heeren hebbent beledt, ende hy moste uut der camer vlien, waer door dat hy op den jonckheere seer ghestoort²⁴ was ende swoer dat hijdt hem noch verghelden soude.

“O, Godt, ben ick een vondelinck!?” sprack jo[n]cker Jan. “Zo bid ic u, keyser, dat ghy my die waerheyt wilt seggen in welcker manieren ick ghevonden was. Al waer mijn vader cropel oft blind, ick en vraechde daer niet nae op dat ick mijnen vader kenne.”

---

16. ghestoten: geschopt

17. int vier: in het brandende openhaardvuur

18. In *Johan uz dem Virgiere* is het de keizerin die door de vonken getroffen wordt, waarbij haar goudgele haar deels verbrandt, en zij scheldt Johan uit voor ‘vondeling’. Hierop slaat de keizer haar KO, maar zodra zij weer bij bewustzijn is, herhaalt zij dit ultieme scheldwoord.

19. Is dit huescheydt die ghy weet!?: Zijn zo uw manieren!?

20. valuwe: vaal

21. hem ontginck alle zijn tale: hij sprakeloos werd

22. ontfermlijck: tragisch

23. door loopen: aangevallen — ‘door loopen’ doe je te paard met een lans

24. ghestoort: boos, woedend

Doen sprack de keyser met lieflijcker talen: “Mijn beminde vrient, ghy segt daer toe ghenoech. Ic en sal u de waerheydt niet verswijgen. Ick hebbe by u sulcke teykenen gevonden daer door ic wel weet dat ghy van edelen gheslachte zijt gebooren, want ick vant by u al dat een ridder behoort te draghen.”

Ende de keyser vertelde hem altemale in wat manieren dat hy ghevonden was.

Doen sprack joncker Jan: “Heer keyser, ick bidde u op alle hoeschede,²⁵ gheeft my tgene dat by my ghevonden was, ende geeft my de ridderlijcke oorden!²⁶ Laedt my die ontfangen van uwer hant! Dat bidde ick u uuter maeten seer, want ick nu hier niet langher en begeere t[e] blijven. Ende ick sweere u by Gode: wanneer dat ick ridder ben, zoo en sal ick niet ophouden voor dat ick wete wie mijn vader ende moeder is!”

Doen sprac Sigimundes de keyser: “Jonckheere, ick begheer dat ghy noch een jaer by my wilt blijven ende dan sal ick u ridder maeken. Doet dat om mijnen wille. Ten sal u niet berouwen!”

De jonckheere sweech een wijltijts²⁷ al stille, niet wetende wat hy doen zoude. Hy en dorste het niet ontseggen,²⁸ ende²⁹ hy en deets oock niet geerne. Doen sprack hy int leste: “Heer keyser, door alle de duecht die ghy my hebt gedaen, zo sal ick gaerne doen wat ghy my ghebiedt. Maer den tijdt sal my veel te lanck vallen, want ick gaerne weeten soude van wat ghe-[B1ra]slachte ick gheboren ben.”

Hier of was de keyser seer verblijdt in zijn herte, hoopende dat hy den jonckheer noch langher by hem houden zoude, ende [B1rb] deede hem die meeste eere die hy doen mochte, want hi hem beminde oft zijn eyghen zoone ware gheweest.

---

25. hoeschede: hoofsheid

26. ridderlijcke oorden: orde der ridderschap

27. een wijltijts: enige tijd

28. ontseggen: weigeren

29. ende: maar